

STELLINGEN-WANDELING

Hoe zie jij het onderwijs in de 21^e eeuw?

Onze maatschappij verandert voortdurend. En met de maatschappij verandert ook ons onderwijs. Hoe zie jij het onderwijs in de toekomst? Onderwijs Maak Je Samen ontwikkelde, gebaseerd op het O21 model (Roblin en Voogd, 2009) een aantal stellingen. Deze stellingen vormen samen het O21-spel. Een spel om, als schoolteam, de dialoog over het onderwijs in de 21^e eeuw aan te gaan.

Met enkele stellingen uit het spel is deze stellingen-wandeling opgesteld. Lopen jullie mee?

ALGEMEEN

5

Scholen moeten continu inspelen op veranderingen in de maatschappij.

?

Wat vind jij?

www.onderwijsmaakjesamen.nl

Over de stelling

De maatschappij buiten de school verandert voortdurend. Het onderwijs en dus scholen maken deel uit van deze maatschappij. Dit maakt dat het onderwijs zich niet kan onttrekken aan veranderingen. Niet alle veranderingen hebben consequenties voor de school. Maar door alert te blijven op wat er speelt in de wereld rond de school en die van de leerlingen kan het onderwijs hierop worden afgestemd⁶. Maar wees kritisch: Een school moet bijvoorbeeld niet kiezen om tablets aan te schaffen, omdat dit een trend in de maatschappij is. De school moet de meerwaarde van tablets inzien voor het onderwijs vanuit hun visie op leren, zo geldt dat voor elke ontwikkeling⁸.

Vertaling naar de praktijk

Noem een voorbeeld van een ontwikkeling waar je wel op in zou willen spelen en één waar je dat niet wilt.

SAMENWERKEN

1

Effectief samenwerken vindt plaats door groepen regelmatig te mengen.

?

Wat vind jij?

www.onderwijsmaakjesamen.nl

Over de stelling

Groepen kunnen op verschillende manieren gemengd worden. Het blijkt effectief om regelmatig niveaugroepen te mengen, zodat zwakke leerlingen afwisselend met gemiddelde en sterke leerlingen kunnen samenwerken. Deze afwisseling zorgt ervoor dat de leerlingen gestimuleerd worden in het verwoorden van de handelingen die misschien heel vanzelfsprekend zijn voor de een, maar niet voor een ander. Op deze wijze leren leerlingen van elkaar⁹.

Vertaling naar de praktijk

Vertel elkaar hoe jij in je klas groepjes vormt en hoe je daarbij rekening houdt met niveauverschillen.

Meer informatie: Ga naar www.omjs.nl/O21/sw of gebruik de QR-code.

ICT-GELETTERDHEID

3

Of leerlingen nu uit een boek of via een tablet leren, mijn rol als leraar blijft hetzelfde.

?

Wat vind jij?

www.onderwijsmaakjesamen.nl

Over de stelling

Het probleemoplossend vermogen wordt niet meer of minder gestimuleerd door vakoverstijgend of vakgericht te werken. Het gaat er om hoe je de opdracht formuleert. Afhankelijk van je leerlingen kun je meer of minder grenzen opstellen. Hoe meer grenzen je stelt, hoe minder oplossingsmogelijkheden er voor leerlingen zijn¹⁰. Je kunt leerlingen laten nadenken over een nieuw voertuig dat zonder rijbewijs te besturen is. In deze opdracht is vrijwel alles mogelijk voor de leerlingen. Door aan te geven dat je drilog moet zitten, het zonder motor vooruit moet komen en op het fietspad gebruikt moet kunnen worden, zorg je voor grenzen waarbinnen leerlingen kunnen zoeken naar een oplossing. Jij als leraar bepaalt dus met je houding en opdracht hoe leerlingen gestuurd worden in het oplossen van het probleem. Het vak kan soms dus helpen de grenzen van een opdracht te bepalen. Aan de andere kant biedt vakoverstijgend werken weer veel kansen en mogelijkheden om probleemgestuurd te werken.

Vertaling naar de praktijk

Bedenk een opdracht waarmee er probleemoplossend gewerkt kan worden binnen en buiten één vakgebied.

Meer informatie: Ga naar www.omjs.nl/O21/pov of gebruik de QR-code.

Onderwijs

PROBLEEMOPLOSSEND VERMOGEN

3

Vakoverstijgend werken is het meest effectief om het probleemoplossend vermogen van leerlingen te ontwikkelen.

?

Wat vind jij?

www.onderwijsmaakjesamen.nl

Over de stelling

De rol van de leraar blijft hetzelfde, maar de manier waarop de leraar gaat om het faciliteren van leerlingen in het leerproces verandert. Het faciliteren van leerlingen in het leerproces, leidt tot begeleiding middelen door de leraar. Als leerlingen bijvoorbeeld spelen zijn en daarbij vaak altijd de juiste begeleiding van inhoudelijke instructie, echter wel een verschuiving van kennisoverdrager¹¹. Dit kan een game op de tablet of instructievideo's. De rol van de leraar en minder die van de leerling.

Vertaling naar de praktijk

Vertel aan je medespeler hoe je een game op de tablet wilt gebruiken tijdens het gebruik van ICT in de klas.

Meer informatie? Ga naar www.omjs.nl/O21/pov of gebruik de QR-code.

...ijft hetzelfde wanneer het
...en het begeleiden van
...es. Net als bij het leren uit
...tijds het leren met ICT
...tot betere leerresultaten²⁸.
...ld een rekengame aan het
...stoppen biedt de game met
...ing. De leraar kan de leerling
...ie/bijsturing geven. Er gaat
...ving plaats vinden in de rol
...it kan ook bijvoorbeeld door
...orden overgenomen of door
...n de leraar wordt zo meer die
...van instructeur

...e praktijk
...e jij jouw leerlingen nu begeleidt
...of hoe je dat mogelijk anders zou

www.omjs.nl/021/ict/ of gebruik

Onderwijs maak je samen

CREATIVITEIT

3

Hoe intelligenter leerlingen zijn, des te creatiever ze kunnen denken.

?

Wat vind jij?

www.onderwijsmaakjesamen.nl

Over de stelling

In welke mate iemand creatief denkt, wordt niet door het IQ bepaald³³. Hoe creatief iemand kan denken wordt bepaald door een combinatie van cognitief vermogen, persoonlijkheid, leerstijl, motivatie, kennis over het onderwerp en omgeving³⁴. Intelligentie bepaalt op welk niveau leerlingen denken. Hoe intelligenter leerlingen zijn, hoe beter ze in staat zijn abstract te denken. Leerlingen met een hoog IQ komen vaker tot abstracte concepten en producten. Een voorbeeld van een abstracte denker met een verondersteld hoog IQ is Einstein, die met zijn creatieve denkwijze wiskundige problemen kon oplossen. Mensen met een minder hoog IQ komen met hun creativiteit vaak tot sterk praktische concepten en producten³⁵, een voorbeeld van zo'n praktisch concept zou een paperclip kunnen zijn.

Vertaling naar de praktijk

Bedenk of en hoe je creativiteit zou willen beoordelen. Leg elkaar uit waarom die manier past bij deze vaardigheid.

Meer ideeën over creatieve vaardigheden in de klas? www.omjs.nl/021/cr/ of gebruik de QR-code.

Onderwijs

KRITISCH DENKEN

3

Intrinsieke motivatie is een voorwaarde om kritisch te kunnen denken.

?

Wat vind jij?

www.onderwijsmaakjesamen.nl

Over de stelling

Intrinsieke motivatie is voor leerlingen van belang, omdat ze zich dan geïnspireerd voelen om zich in te zetten voor het te behalen (persoonlijke/leer-)doel. Het is duidelijk dat wanneer leerlingen niet gemotiveerd zijn, zij minder hun best zullen doen³⁶. Bij het kritisch denken is het van belang dat leerlingen perspectieven van anderen in kunnen nemen. Dit is nodig om binnen de verschillende vakgebieden kritisch met informatie om te gaan en in te zien dat er verschillende meningen kunnen zijn over onderwerpen³⁷. Omdat het perspectief van een ander innemen niet gemakkelijk is wanneer je niet gemotiveerd bent om verder te komen, zal intrinsieke motivatie hier extra belangrijk zijn.

Vertaling naar de praktijk

Bedenk vanuit je lessituatie andere voorwaarden die nodig zijn om kritisch te kunnen denken.

Meer informatie? Ga naar www.omjs.nl/021/kd/ of gebruik de QR-code.

Onderwijs

COMMUNICEREN

4

Het is de taak van het onderwijs om leerlingen bewust te maken van de risico's van online communicatie.

?

Wat vind jij?

www.onderwijsmaakjesamen.nl

Over de stelling

Het is van belang om leerlingen mediawijs te maken en dat er aandacht is voor de risico's bij het online communiceren. Leerlingen maken op school en thuis gebruik van online communicatiemogelijkheden⁴⁶. Zowel voor het onderwijs als voor de ouders en/of verzorgers is er dus een taak om leerlingen hierin te ondersteunen en begeleiden. Door ouders te betrekken in het mediawijs maken van leerlingen, kunnen pedagogische en didactische taken gedeeld worden⁴⁷. Hierdoor wordt het leerrendement hoger.

Vertaling naar de praktijk

Bedenk met elkaar drie voorbeelden van risico's die je met leerlingen bespreekbaar wilt maken.

Meer informatie? Ga naar www.omjs.nl/021/co/ of gebruik de QR-code.

Onderwijs maak je samen

SOCIALE en CULTURELE VAARDIGHEDEN

2

Globalisering vraagt nieuwe sociale en culturele vaardigheden

?

Wat vind jij?

www.onderwijsmaakjesamen.nl

Over de stelling

Onze maatschappij vraagt om aanvullende sociale en culturele vaardigheden; door de globalisering is onze wereld relatief kleiner geworden. Een reis naar Turkije is relatief snel gemaakt, en met e-mail en andere media kun je eenvoudig en snel contact met van de wereld. Doordat we in ons dagelijks werk en leven steeds gemakkelijker in aanraking komen met andere landen en culturen, is het van belang dat leerlingen zich kunnen inleven in en aanpassen aan de cultuurspecifieke situaties. Dit vraagt om nieuwe vaardigheden^{51,52}.

Vertaling naar de praktijk

Bedenk hoe je de sociale of culturele vaardigheid

Meer informatie? Ga naar www.omjs.nl/021/scv/ of gebruik de QR-code.

Onderwijs maak je samen

Uitgewandeld? Het complete O21-spel biedt 40 stellingen verdeeld over 7 categorieën.

Bekijk de website voor meer achtergrondinformatie: www.onderwijsmaakjesamen.nl/o21/. ■